

The Holy See

Poruka pape Lava XIV.

za X. Svjetski dan molitve za skrb o stvorenome svijetu

[1. rujna 2025.]

Sjeme mira i nade

Draga braćo i sestre!

Tema ovog Svjetskog dana molitve za skrb o stvorenom svijetu, koju je odabrao naš dragi papa Franjo, glasi „Sjeme mira i nade“. Na desetu obljetnicu ustanovljenja tog Dana, koje se poklopilo s objavljivanjem enciklike *Laudato si'*, u samom smo u središtu Jubileja, kao „*hodočasnici nade*“. Upravo u tom kontekstu tema dobiva svoje puno značenje.

U svom propovijedanju Isus, kad govori o Božjem kraljevstvu, često koristi sliku sjemena, a uoči svoje Muke primjenjuje je na sebe, uspoređujući se sa zrnom pšenice koje mora umrijeti da bi donijelo rod (usp. *Lv* 12, 24). Sjeme se u potpunosti predaje zemlji i ondje, prodornom snagom njegova darivanja, život niče, pa i na potpuno neočekivanim mjestima, sa iznenađujućom sposobnošću rađanja budućnosti. Sjetimo se, na primjer, cvijeća koje raste uz cestu: nitko ga nije posadio, no, zahvaljujući sjemenu koje se ondje našlo gotovo slučajno, ono raste i krasi sivilo asfalta, pa čak i probija njegovu tvrdu površinu.

U Kristu smo, dakle, sjeme. Ne samo sjeme, već „sjeme mira i nade“. Kao što kaže prorok Izaija, Duh Božji može preobraziti suhu i neplodnu pustinju u vrt, mjesto počinka i spokoja: „[...] dok se na nas ne izlije duh iz visina. Tad će pustinja postat' voćnjak, a voćnjak se u šumu pretvoriti. U pustinji će se nastaniti pravo, i pravda će prebivati u voćnjaku. Mir će biti djelo pravde, a plod pravednosti – trajan pokoj i uzdanje. Narod će moj prebivati u nastambama pouzdanim, u bezbrižnim počivalištima“ (*Iz* 32, 15-18).

Te proročke riječi, koje će “ od 1. rujna do 4. listopada pratiti ekumensku inicijativu „Vrijeme stvorova“, nedvosmisleno potvrđuju da su, osim molitve, prijeko potrebni snaga volje i konkretna djela kako bi se ta „Božja nježnost“ osjetila u svijetu (usp. *Laudato si'*, 84). Pravda i zakon su, naime, odgovor na negostoljubivost pustinje. Ta je poruka izuzetno aktualna i danas. U raznim dijelovima svijeta već sada je očito da naša zemlja propada. Nepravda, kršenja međunarodnog prava i pravâ narodâ, pohlepa i, kao posljedica toga, nejednakosti raširene posvuda dovode do krčenja šuma, onečišćenja okoliša i gubitka bioraznolikosti. Ekstremne prirodne pojave sve su intenzivnije i učestalije zbog klimatskih promjena uzrokovanih čovjekovim djelovanjem (usp. apost. pobudnica *Laudate Deum*, 5), a da ne spominjemo srednjoročne i dugoročne učinke ljudskog i ekološkog pustošenja koje sa sobom nose oružani sukobi.

Kao da još uvijek nema svijesti o tome da uništavanje prirode ne pogađa sve podjednako: kad se gazi pravdu i miru prvi su na udaru najsiromašniji, marginalizirani i isključeni. Kao primjer u tom smislu može se navesti patnja domorodačkih zajednica.

I to nije sve: sama priroda ponekad postaje predmet razmjene, roba kojom se trguje radi stjecanja ekonomske ili političke koristi. U tim dinamičnim procesima, stvoreni svijet postaje mjesto borbe za kontrolu nad dobrima bitnima za život, kao što svjedoče poljoprivredna područja i šume koji su postali opasni zbog mina, politika „spaljene zemlje“ [1], sukobi koji izbijaju oko izvora vode i nepravedna raspodjela dobara, što kažnjava najslabije narode i potkopava samu društvenu stabilnost.

Te različite rane posljedica su grijeha. To sigurno nije ono što je Bog imao na umu kad je povjerio zemlju čovjeku stvorenom na njegovu sliku (*Post* 1, 24-29). Biblija ne promiče „čovjekovo okrutno vladanje nad stvorenim svijetom“ (*Laudato si'*, 200). Naprotiv, „važno je čitati biblijske tekstove u njihovu kontekstu, s ispravnom hermeneutikom, i podsjetiti da nas oni pozivaju 'čuvati i obrađivati' vrt svijeta (usp. *Post* 2, 15). Dok 'obrađivati' znači orati i obrađivati tlo, 'čuvati' znači brinuti se, štiti, nadgledati i budno paziti. To podrazumijeva odnos odgovorne uzajamnosti između čovjeka i prirode“ (*isto*, 67).

Pravednost prema okolišu – koju su proroci neizravno proglašavali – više se ne može smatrati apstraktnim pojmom ili dalekim ciljem. To je hitna potreba koja nadilazi puku zaštitu okoliša. Riječ je, zapravo, o pitanju socijalne, ekonomske i antropološke pravde. Za vjernike je to ujedno i teološki zahtjev, koji za kršćane ima lice Isusa Krista, u kojem je sve stvoreno i otkupljeno. U svijetu u kojem su najranjiviji najizloženiji razornim posljedicama klimatskih promjena, krčenja šuma i onečišćenja, briga o stvorenom svijetu postaje izraz naše vjere i čovjekoljublja.

Kucnuo je doista čas da se s riječi prijeđe na djela. „Živjeti svoj poziv da budemo čuvari Božjeg djela je bitni dio kreposnog života; to nije tek mogući ili sporedni aspekt našeg kršćanskog iskustva“ (*isto*, 217). Kroz predan i suosjećajan rad mogu se posijati mnoge sjemenke pravde, pridonoseći tako miru i nadi. Ponekad su potrebne godine da stablo donese svoje prve plodove,

godine u kojima je cijeli ekosustav uključen u kontinuitet, vjernost, suradnju i ljubav, posebno kad ta ljubav postane odraz Božje žrtvene ljubavi.

Među inicijativama Crkve, koje su poput sjemena posijanog na tom polju, želio bih spomenuti projekt *Borgo Laudato si'*, koji nam je papa Franjo ostavio kao nasljeđe u Castel Gandolfu, kao sjeme koje može donijeti plodove pravde i mira. To je obrazovni projekt u korist cjelovite ekologije koji može poslužiti kao primjer kako ljudi mogu živjeti, raditi i graditi zajednicu primjenjujući načela enciklike *Laudato si'*.

Molim Svemogućeg da nam u izobilju pošalje svog „duha iz visina“ (Iz 32, 15), kako bi to sjeme, i drugo slično njemu, donijelo obilne plodove mira i nade.

Enciklika *Laudato si'* već deset godina prati Katoličku Crkvu i mnoge ljude dobre volje: neka nas ona i dalje nadahnjuje i neka cjelovita ekologija bude sve više prihvaćena kao pravi put kojim treba ići. Tako će se umnožiti sjeme nade, koje treba „čuvati i njegovati“ milošću naše velike i nepokolebljive Nade, Uskrsloga Krista. U njegovo ime svima vama upućujem svoj blagoslov.

Iz Vatikana, 30. lipnja 2025., spomen svetih prvomučenika Crkve u Rimu

PAPA LAV XIV.

[1] Usp. Papinsko vijeće za pravdu i mir, *Terra e cibo*, LEV 2015, 51-53.